

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyitlerek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Nyitlér példányra 50 fillér.

Felolvasó szerkesztő:

ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapnyeljesítő:

STRAUSZ SÁNDOR.

A statisztika.

Ha alaposan szemügyre vesszük, akkor azt fogjuk tapasztalni, hogy a statisztika tulajdonképpen nem is olyan száraz tudomány, mint a minőknek azt a közhiedelem gondolja. Sőt ellenkezőleg. Sokszor élvezet szerző olvasmányt képez. Hogy tanulságos, az már régi hibája. Hogy az okos sokat tanulhat belőle, az meg épenséggel erendődő büne. Mert hát a magyar ember nem szeret tanulni, nem szeret okoskodni s kiváltképpen a megcáfolhatatlan igazságokat nem szereli szemlől szembe hallani.

A rideg statisztikai kimutatásokból érdekes számadat ragadta meg figyelmünket. Szinte hihetetlennek tűnt fel előttünk, mikor nyomtatott statisztikai kimutatásokból győződhattunk meg, hogy az elmúlt esztendőben 14,672 házassággal kevesebbet kötöttek az anyakönyvvezető előtt, mint az előbbi esztendőben. Tehát 14,672 családdal kevesebbet alapítottak, mint az előbbi évben, ugyanannyival több leány maradt pártában s ugyanannyival remény, várakozás, kívánság maradt betöltetlen, teljesítetlen.

S a statisztika, ha visszamenőleg lapozgatjuk lapjait, még egyebet is mutat. Azt mutatja, hogy a házasságok száma évről-évre kisebbedik, tehát nem a véletlen következménye, hogy ebben az esztendőben kevesebben járultak az anyakönyvvezető elébe, hanem szinte szabályszerű pontossággal évről-évre csökken azok száma, kik a családalapítás nemes missziójában részt venni kívánnának. Tehát évről-évre csökken a megkötött házasságok száma. E pontnál meg kell állapodnunk. Mert ha így tart tovább s a statisztika hű marad önmagához, egy pár év múlva már egyáltalában nem lesz esküvő s végeredményében vagy teljesen kihal ez az ország, vagy ami még rosszabb, az erkölcsi posvány hivvány fertőjébe hullad.

Minden bajnak, ha jó kezelő orvos vizsgálja, mindenkifelette a kúlforrását kell kikutatni. Mert ahol a baj gyökerezdik, ott kell majd a gyógyítási folyamatnak megkezdődnie. Mi az oka tehát annak, hogy a statisztikának, máskor e vidám s kedves rovata, egyszerre ime oly sötét, szomorú s vigasztalan képet nyújt. Miért fogy évről-évre, különösen hazánkban a házasságkötések száma? S milyen ellenszerét tudnók e bajnak, hogy ismét vigau s örömmel lapoz-

hassuk ez épenséggel száraznak nem mondható kiváló tudomány lapjait.

Miért fogy a házasságok száma? Ezer és egy válaszunk lehet rá. Első és legnagyobb oka mindenesetre a gyenge keresetben található. A fiatalok a mai nehéz viszonyok mellett megelégednek, ha önmagukat nagy nehezen el tudják tartani s még valóban dicsérendő dolog, hogy e válságos időkben nem gondolnak arra, hogy szűkös viszonyaikat egy gyenge, erőtlén nővel megosszák s így a szerencsétlen házasságok számát gyarapítsák.

Másik főoka társadalmi életünk ferdeségében keresendő. A férjhez menendő lányok, a míg lányok, számafődeles viskóról s megosztandó százaz kenyérről beszélnek, a házasulandó fiatalemberek előtt. De mikor azután végtére csakugyan főkötő alá kerülnek, akkor már ugyanolyan mértékben akarnak élni, mint a szülői háznál, nem gondolva arra, hogy a szülőknek a jóléte 20—25 éves ernyedetlen szorgalom és munka megérdemelt gyümölcse, míg az ő férje ura bizony még nem érthette el azt a jövedelmet. Nem gondolják meg azt, hogy bizony a szülőknek sem ment a soruk házasságuk első esztendejében olyan lényesen, mint a mikor leányukat férjhez adták. S mégis mit látunk? Az ifjú házaspár éppen olyan fényes lakásban akar elhelyezkedni, éppen annyi cselédséget tartani, éppen úgy részt venni, ha még nem jobban, a társadalmi élet mutatságaiban, mint a szülők, kiknek az anyagi javak inkább rendelkezésükre állanak.

S a fiatalemberek, kiket az élet küzdelme megtanított arra, hogy hebeburgya módra ne ugorjanak immár a sötétbe, mint azt elődeik tették, rájöttek, hogy inkább nőllenen, virágtalanul, esetleg boldogtalanul maradnak, semhogy amúgy is nehéz küzdelmüket még egy boldogtalan házasság terhével súlyosbítsák.

Mindenki előtt világos ma már, hogy az egetverő szerelem is csak akkor tarthat sokáig, ha azt a jólét, az anyagi függetlenség veszi körül, mert abban a percben, mikor a nélkülözés beteszi lábát az ajtón, a szerelem kiröpiül az ablakon.

E két nagy okban találjuk mi erendendő kúlforrását a házasságkötések szomorú statisztikájának. S azt hisszük, hogy egyhamar nem is igen javulnak a viszonyok egyik téren sem. A kerestetek a közel jövőben nem igen fognak emelkedni, a mértéken

való túlélés pedig, majd minden magyar család leszokhatatlan, javíthatatlan betegsége. Egész társadalmi életünk a külsőségek imádatában fejtli ki erejét, mindenki többnek akar látszani, mint amennyi tényleg s mindenki ez emberfeletti küzdelem megvívásában verzik el. A «noblesse oblige» hamis jelszava talán egy társadalmat sem hatott át annyira, mint a mi hazug jelszavakon, kívül lényes, belül nyomoruságos alapon épült társadalmunkat.

S a vég? !... Mindnyájan Isten kezében vagyunk! !

K Ü L Ö N F E L É K.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Németh Jolán okleveles tanítónőt a drávavásárhelyi, Kürti Margit okleveles tanítónőt pedig a nagyfalui áll. elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

— **Segítő akció.** Az olasz szerencsétlenek javára a csáktornyai állami elemi népiskola tanítótestülete és a tanulók között 47 kor. 27 fill. lett összegyűjtve.

— **Adomány a Csány-szoborra.** A Zalaegerszegen felállítandó Csány vértanu emléksobrára a «C-áktornya-Vidéki Takarékpénztár R. T.» 10 kor. adományozott.

— **Az Izs. Nőegylet köréből.** A helybeli Izs. Nőegylet, mely f. évi február hó 14-én délután 3 órakor fogja megtartani az Izs. hitközség tanácstermében szokásos évi rendes közgyűlést, most adta ki az 1908. évről szóló számadásának összes kimutatását. A kimutatás híven tükrözteti vissza ama áldásdús tevékenységet, melyet az Izs. nőegylet az özvegyek, betegek és a szegények gyámoltása érdekében kifejt. Az egyletnek a múlt 1908. évben 2440:60 kor. bevétele és 2357:36 kor. kiadása volt. Özvegyek segélyezésére 1278 kor., betegek segélyezésére 80 kor., szegény gyermek-ágyasoknak 70 kor., tűzifa segély címén 192 kor., átutazó szegények segélyezésére 93 koronát fordított. — Esküvői adományok címén befolyt 74:83 kor., kiadás 74:52 kor. Az egylet vagyona 1908. év december 31-én 5095:42 kor. Az egylet élén Wollák Rezsőné elnök áll, alelnök Schwarz Jakabné, pénztárnok Gráner Miksáné.

— **Házasság.** Perstec Ignác helybeli uradalmi lakatos f. hó 6-án esküdött örök hűséget Gabriel Ferdinánd lányának, Máriának.

Sirolin

Emeli az érvényét és a testület, megszünteti a köhögést, vildéket, effli iszadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlja.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárban. — Ára övegenként 4.— koron.

— **A lotenyei vasút köz. bejárása.** A Nagykanizsa—alsólendvai vasút közgazgatói bejárását a kereskedelmi miniszter rendeletének értelmében Hodosán község részére Letenyén február hó 19-én fogják megtartani.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Óriás János helybeli adóisztelet az alsólendvai adóhivatalhoz ellenőrnek nevezte ki.

— **Új pöntári orvos.** A nagykanizsai kerületi munkásbiztosító pöntár a zalavármegyei főokorvosszövetséggel kötött egyezségből kifolyólag mult hó 27-én tartott igazgatósági ülésében a jelenleg már működő pöntári orvosok mellé kezelő orvosnak Csáktornayra dr. Viola Vilmost választotta meg. Az új orvos megbízása február hó 1-én kezdődött.

— **Adományok.** Az olaszországi szerencsétlenek felségélyezésére következő adományok voltak be: Alsódomboruban, Mihác jegyző gyűjtőívén: Alsódomború község 10 K, Hirschler Miksa 30 K, Zalan Gyula dr 10 K, Szegő Izidor 2 K, Lőke Lajos 2 K, Hirschler Elek 10 K, Ruddy Róbert 2 K, Varga Gyula 2 K, Mayer Mór 1 K, Rózsai Lajos 1 K, Stefics István 2 K, Feszli Antal 2 K, Szegő Henrik 2 K, Braun Nándor dr. 2 K, Hajdinyák István 1 K, Mihác János 2 K. — Harmat jegyző gyűjtőívén adakoztak Dráskovec községben 37-08, Hemüsovecen 11, Opporoven 1054 s Csukovecen 9 K-t.

— **Halálozás.** Weisz Sándor helybeli kereskedő neje, szül. Steiner Margit f. hó 9-én este 9 órakor, életének 27-ik, boldog házasságának 5-ik évében elhunyt. Temeletére nagy részvét mellett február hó 11-én délután 2 órakor volt. Elhunylát férje, Mártha és Ella gyermekei, valamint nagyszámu rokonság gyászolja. Legyen áldott emléke!

— **A «Csáktornyai Torna- és Vivóklub»** torna- és vivóhelyiségét az állami polgári fiúiskola tornatermébe helyezte át. A torna- és vivógyakorlatok minden hétfőn, csütörtökön és pénteken este 6—8-ig tartanak meg.

— **A «Perlaki önkéntes Tűzoltó Egylet»** sajtó pöntára javára f. hó 2-án jól sikerült zártkörű táncmulatságot rendezett. A siker főérdeme Glavina Ilonka, Grész Gizella, Hajdinyák Ilonka, Hild Fanni, Mattersdorfer Elza, Meszarics Gizella, Meszarics Emilia, Mezyercsy Katica, Novák Irma, Spierer Malvin, Stiglbauer Ilonka, Stiglbauer Matild, Sosterics Irma és Varga Katica perlaki hölgyeké, akik fáradhatatlan buzgalommal a közönségnek az egylet által kibocsátott jegyeket eladták. Fogadják ez úton is az egyesület köszönetét. Felül fizettek: Igrac Márton Alsódomború 8 K, dr. Reményi Zoltán és dr. Zakal Lajos 5—5 K, Hochsinger Julia, dr. Noszlopy Gáspár, Szácsor Balázs és Verly Ernő 3—3 K, Piatthy Tivadar, dr. Grész Gyula, Ebenspanger Miksa, Habus Mihály, Hirschsohn Viktor, Kramarits Viktor, Komár János, Korpits János, dr. Kemény Fülöp, Hajdinyák János, özv. Rabits Nándorné, özv. Németh Gyuláné, dr. Tamás János, Plichta Kázmér, Stiglbauer József, Sümegh Gusztáv, Visnics József 2—2 K, Andrócskó Lénárd, Baranasics Iván, Banelly László, Britvics János, Csarics Gyula, Dénesi István, Fischer András, Glavina András, Grüngold Ignác, Hajnal János, Hejdenfeld Ignác, Girschsohn Miksa, Hild Franciska, ifj. Horváth Vince, Hajdinyák János, Herman János, Haris Jenő, Hozmec Vince, Horváth Tamás, Korpits Jánosné, Kocsis Janka, Karcag Béla, László Sándor,

Lukacsics Miksa, Lendvai Antal, Mattersdorfer N., Mihác Ferenc, Martinec Mátyas, Náday Sándor, Novák Mátyas, Novák Lukács, Németh István, Piták György, Pollák Istvánné, dr. Pichler Gyula, Prekopa Vilmos, Petrics Mihály, Rosenfeld N., Sipos Elek, Sipos Károly, Sipos Vilma, Sipos Nelli, Svastics Ödön, Szenes Dezső, Svenda Antal, Schmidt Ferenc, özv. Verly Ferencné, Vuk József 1—1 K, Hirschl Herman, Fuchs Kálmán 50—50 f-t, Brezocki Iános, özv. Bihar Tamásné, Kálmán Mihály, Szalai N., Jegyud János 40—40 f-t, Glavina Mátyas, Horváth Pál, Perkóné N. és Zsuly Mihály 20—20 f-t.

— **A délolaszországi segítő-akció.** Az olaszországi földrengés által sujtottak segélyezésére megindított gyűjtés a csáktornyai járás területén immár befejeztetett. Közül két ezer korona jutott a nemesszívű és áldozatkész emberbarátok filléreiből az olaszországi szerencsétlenek nyomorának enyhítésére, mely összegből 25%, a szerencsétlenül járt ajkai bányászok özvegyeinek és árváinak segélyezésére fog fordítani. A járás területén levő körjegyzőségekben a gyűjtést foganatosítók valóban nemes munkát végeztek, amikor a muraközi nép körében oly szép összeget gyűjtöttek szerencsétlen embertársai javára. Fényes bizonyossága ez annak, hogy a derek muraközi népben nem a kérges, hanem a nyomort, szenvedést megérezni tudó nemes szív dobog; nem zárkóztak el muraközi polgártársaink az esdő, kérő szó elől, hanem ki-ki áldozott a jólékony cél érdekében, hogy ezzel is az emberiség könnyeit némileg felszárítani iparkodjanak. Különösen ki kell emelnünk a derek drávavásárhelyi polgárokat, kik részvételt tekintve Olaszország felé, a község részéről 200 koronát adományoztak a nyomorban sanylódtó embertársai segélyezésére. Az előjáróság e nemes cselekedetével ismételtlen bizonyosságot adott annak, hogy nemesen érez, nemesen gondolkodik. Isten áldása, oltalma kísérje mindazokat, kik fillérekkel iparkodtak a szent és magasztos cél érdekében segítséget nyújtani. A vármegye főispánja által Szalmay József csáktornyai járási főbíró részére küldött 1829. számú gyűjtőívén adakozott még: Hajós Ferenc dr. 5 korona. A Strausz Sándornál kitelt gyűjtőívén Perhács Adám (Muracsány) 20 fillér. A járási főbíró gyűjtése kitesz 51920 koronát. A csáktornyai járás területén levő körjegyzőségekben a következő adományok folytak be: Csáktornya nagyközség területén 100 kor., Drávavásárhely területén 22660 kor., a Csáktornya-Vidéki jegyzőség részéről 23050 kor., a stridói jegyzőségből 10620 kor., a murasklósi jegyzőségből 11497 kor., a drávacsányi jegyzőségből 13966 kor., a nagyfalui jegyzőség részéről 79 kor., a mura-szerdahelyi jegyzőségből 86 kor., a mura-szentmártoni jegyzőségből 7164 kor., a belicai jegyzőségből 7210 kor., a bottornyai jegyzőségből 18 kor., a viziszentgyörgyi jegyzőségből 2080 kor., a felsőmihályfalvi jegyzőségből 16876 kor. Az összes befolyt segély 195343 korona.

— **Esküdtszéki tárgyalás.** A nagykanizsai kir. törvényszék esküdtszéki bíróságának februári ülészaka három napig tartott tárgyalása után f. hó 5-én befejeződött. Zsimics Mihály 24 éves alsódomborui lakos bűnyűge került február 5-én sorra. Halált okozó súlyos testisértes bűntette volt a vád. Nagy társaság borozott együtt mult év december hó 28-án este Alsódomborun Robán Gusztáv korcsmájában. Ott volt Zsimics András is

Mihály nevű fiával a vendégek között, valamint egy Feletár Bálint nevű földesgazda. Zsimics Mihály egy fémtömböt mutogatott a társaságnak, melyet a vilkoviczi bányából hozott, hol azelőtt dolgozott. Feletár elkérte a fémdarabot Zsimicstől és cserébe érte egy liter bort fizetett, melyet nyomban megittak. Zsimics Mihály lassanként kezdett a sok bortól elázni, mire apja jónak látta őt a korcsmából hazavezetni. Alig távoztak innét, utánuk ment Feletár is, ki szintén meglehetősen illuminált állapotban volt s egyenesen az út szélén álló Zsimics Mihálynak tartott. «Ezzel a svindlerrel szemben a zsandárjogot fogom érvényesíteni,» támadt a mit sem sejtő Zsimicsre. Alig ért azonban melléje, ez hosszupengéjű bicskáját előkapva zsebéből, azt Feletár mellébe dofte. A mely szúrás főüretet és visszeret vágott át, minek következtében az áldozat ott, a véres tett színhelyen néhány perc alatt elvérzett. A főtárgyaláson kihallgatott tanuk valamőssa körülbelül ugyanezt a tényállást állapította meg, sértett védekezésével szemben, ki azt állította, hogy sértett őt jogtalanul megtámadta, tetleg inzultálta és ő attól tartva, hogy a hatalmas természetű Feletár őt agyonüti, saját védelmére szúrta meg azt. A kérdések indítványozására kerülven a sor, az ügyész azt az egy kérdést kívánta csupán az esküdtek elé terjesztetni, bűnös-e Zsimics Mihály a Feletár Bálint ellen elkövetett halált okozó súlyos testisértes bűntettében. Dr. Lőke Emil védő e kérdés ellen kifogást nem emelt, de ehhez még négy mellékkérdés feltevését indítványozta. E kérdések az erős felindulás, a jogos védelem és ennek túlhágása szempontjai körül mozogtak. Jurecky Iván kir. ügyész vádbeszéde abból az alaplóból indul ki, hogy egyáltalán nincs lélektiltag indokolva vádlott védekezése. Kimerítő alaposággal és nagy jogi készséggel fejtegeti, hogy a jelen esetben erős felindulásról szó sem lehet. Lehet, hogy vádlott az ital behatása alatt állott, de ez oly csekély mértékű volt, hogy vádlottal cselekedeteinek szabad mérlegelésében nem korlátozta. A vádlottnak a jogos védelemről szóló előadást pedig egyenesen a mesék országába utalta. Az eset típusa az esküdtszéki bíróság elé tartozó ügyeknek és azért bátran bocsátja azt a mindennapi élettel állandó kontaktust tartó esküdtek ítékezésé alá. Dr. Lőke Emil ügyvéd a védői székből ritkán tapasztalható helyes érzékkel nem akadémiai szónoklatot tartott a nagyobb-részt egyszerűbb emberekkel álló esküdtekhez, hanem lehetőleg azok értelmű színvonalát igyekezett megközelíteni ötletes példáival. Védené illas volt és ily állapotban az ember a legkisebb sértésre túlzottan reagál. A sértés súlya pedig nem nyelvtani, hanem erkölcsi értelemben veendő. Az mindig a sértett társadalmi állásától és a műveltség fokától függ. Vádlott önértetét méltán sértette a «svindler»-nek nevezetetés. Tény az, hogy a vádlott fenyegetve lett és ha áthágta azt a korlátot, mely őt a támadó fenyegetésével szemben megillette, ez csak az alkohol hatásának és Feletár hatalmas termete által előidéztet természetes félelemnek tulajdonítható. Egyszerű minden felesleges frázistól ment előadása az esküdtekre nagy hatással volt, mit a hozott, verdikt szintén igazolt. Az esküdtek a legenyhébb minősítést fogadták el és a vádlott cselekedetét erős felindulásban elkövetettnek mondták ki. A törvényszék, úgy látszik, a verdiktet enyhének találta, amit kifejez az a tény, hogy a büntetés kiszabásánál annak maximumát

alkalmazva, vádlatot három évi börtön-
büntetésre ítélte. A kir. ügyész az ítéletben
megnyugodott, védő azonban a 92 §. nem
alkalmazása miatt az ellen semmiségi pa-
nasszal élt.

— **Köszönetnyilvánítások.** A «Csáktor-
nyai Gözmalom- és Villamtelep R. T.» 1908.
évi évszűnyeréséből a helybeli önk. tűzoltó-
egyesületnek 25 koronát volt szives adomá-
mányozni. A tűzoltó-egyesület ez úton fejezi
ki a szives adományért legmélegebb kö-
szönetét. — Ugyancsak a Villamtelep R. T.
a Csáktornyai lelélifitendő közkórház alapja
javára 100 koronát, a szegények között
leendő kiosztásra pedig 25 koronát adomá-
nyozott. A nagylelkű adományokért leghá-
lasabb köszönetét nyújtánlja Csáktornya
nagyközség előljárósága.

— **A Liniment. Capsici comp., a Horgony-
Pain-Expeller** igazi, népszerű házi-szerré lett,
mely számos családban már sok év óta mindig
készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás,
köszvény, csúznál stb.-nél a Linimentel való be-
dörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéz-
tek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és
hányóhasfolyás, az altestnek Linimenttel való be-
dörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen
kitűnő házi-szer jó eredménnyel alkalmazottat be-
dörzsölésképpen az influenza ellen is évek-
ben: a 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a leg-
jobb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás
alkalmával tessék határozottan: Richter-féle
Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni,
valamint a «Horgony» védjegyre és a Richter
cégegyszékre figyelni és csak eredeti üveget el-
fogadni.

— **Kuriai ítélet a Maxi ügyben.** Feltű-
nést keltő ítéletet hozott a kuria Maxi János
bűnügyében. A kuria megsemmisítette a
nagykanizsai esküdtbíróság ítéletét és az
esküdtbíróságot új tárgyalások megtartására
utasította. 1907. december 7-én Maxi János
nagykanizsai vendéglősnél szállott meg Sza-
lai Samu borkereskedő, a Csáktornya mel-
letti szentlonai urod. korcsma volt bérlelője.
A borkereskedő vastag aranyláncra és lömött
pénztárcájára fölkelletle az adóssággal küz-
ködő vendéglős pénzvágát és elhatározta,
hogy meggyilkolja Szalait. E célból szövet-
kezett Szabó János dologtalan napszámos-
sal s ketten abban állapodtak meg, hogy a
borkereskedőt kicsalják a cserfői szőlőhegyen
levő pincesorra, ott leitatják és kirabolják.
Másnap a vendéglős maga ajánkozott Sza-
lainál, hogy elkíséri vendégét a kiscsárdák-
hoz, akiknél jó és olcsó bort kaphat. Velük
tartott Szabó János is. Amikor Szalai már
ittas volt a sok borkóstolástól, elvezették a
közeli vajdahegyközi erdőcskébe, ahol Szabó
János elvágta a borkereskedő nyakát. A két
cinkos ezután elrabolta az áldozat néhány
száz koronáját, aranyóráját és gyűrűit s a
prédán megosztották. A csendőrök csakhamar
kézrekerítették a gyilkosokat s a nagykaniz-
sai esküdtbíróság gyilkosság és rablás bü-
ntette miatt Maxi Jánost életfogytig tartó,
Szabó Jánost pedig 15 évi fegyházra ítélte.
— Kuria negyedik büntető tanácsa Deák
Péter bíró előadása után Vargha Ferenc dr.
helyettes-koronaügyész indítványára helyt
adott a benyújtott semmiségi panaszoknak
s az ítélet: azon az alapon semmisítte
meg, mert Szabó János bűnsegédi minősé-
gére nézve a bíróság az esküdtekhez nem
intézett kérdést. A Kuria ennél fogva a nagy-
kanizsai esküdszéket új tárgyalás megtartá-
sára utasította.

— **A külföldre utazók figyelmébe.** Álla-
lanos felfogás az, hogy útlevele, illetőleg
személyazonosságuk igazolására csak azok-
nak van szükségük, akik Amerikába vagy
a Balkán államokba utaznak. Ebből kifolyó-
lag már nem egy esetben kellemetlenség

érte azokat, kik máshová, pl. Ausztriába
utaztak s feleslegesen tartották magukat
oly okmányokkal felszerelni, melyekkel a
határrendőrség felhívására magukat igazolni
tudták volna. A további kellemetlenségek ki-
kerülése céljából a soproni határszéli rendő-
kapitányság szükéségesnek tartja ez úton is
figyelmeztetni az utazóközönséget, hogy
azoknak, kik külföldre — tehát Ausztriába
is — tartós, bizonytalan időre munkakeresés
céljából utaznak, az 1903. IV. t. c. 1. és
3. §-ai szerint az útlevel kiállítására joga-
sított hatóságától útlevelet kérjenek, mert a
távország csak ebben az esetben engedhető
meg. Így tehát az ilyen utazók saját, jól
felfogott érdekükben cselekszenek, amikor a
törvény rendelkezéseit betartják, mert ellen-
esetben a határrendőrség köteles őket visz-
szautasítani. Ezzel kapcsolatosan nem tujuk
elégé ajánlani az egyedül utazó úrhölgyek-
nek is, hogy utazáskor a megfelelő igazoló
iratokkal magukat mindenkor gondosan el-
lássák. Mert az utasokat éber szemmel
kísérő határrendőrséggel szemben csakis ily
módon kerülhetik ki legkönnyebben a hiva-
talos zaklatást, s az ebből eredő kellemet-
lenségeket.

— **Muraköz népesedése.** Az 1908. év
utolsó negyedében a népesedési mozgalom
Muraközben a következő volt: a csáktor-
nyai járásban született 299, meghalt 211,
szaporodás 88; a perlaki járásban szül.
331, megh. 199, szap. 132. Muraköz terü-
letén e szerint született 630, meghalt 410,
s szaporodás 220. Az egész vármegyében
szül. 2891, megh. 1836, szap. 1055.

— **Kristalin.** Aki ezt a kiváló szépségszert
csak egyszer is használta, az sohasse fog más
szerral kísérletezni, hogy bőrt higiénikusan ápolja.
A Kristalin egy növényekből összeállított kris-
tálymassza, mely a bőrt fiatalítja és szépíti. Szep-
lők, vimmerlik, májfoltok s minden arcelszátlan-
ságok rövid időn belül eltűnnek. Egy üvegdoboz
ára 3 korona. Próbadozoz 50 fillér. Kapható min-
denütt. Póstanaponta küldi szét a vezérkér-
pvi-selet: Budapest, Baross-utca 91.

— **Halálozás.** Rádli Mihály nyugalma-
zott körjegyző f. hó 12-én életének 53-ik
évében hosszas szenvedés után Csáktornyan
elhunyt. Halálát özevegé, szül. Vaszary Róza,
gyermekei és a rokonság gyászolja. Teme-
tése ma, vasárnap délután 4 ó. történik meg.
Legyen áldott emléke!

— **Kórházi bál.** Az ideji farsangnak
egyik legszébb s jövedelem tekintetében leg-
sikerültebb táncmulatsága volt az, melyet
Csáktornya nagyközség előljárósága f. hó
6-án rendezett a Csáktornyai építendő köz-
kórház alapja javára. A Zrínyi-szálló disz-
terme a mulatni vágyó közönséggel bizony
szülfölásig tömve volt s akik részt vettek
ama mulatságon, felejthetetlen lesz előttük
a szép est kellemes lefolyása, a táncoló
párok jó kedve. Csáktornya hazafias s né-
mesen gondolkodó közönsége mint már
számos esetben, most is megmutatta azt,
hogy a közhasznú dolgok iránt nemcsak
meleg érdeklődéssel, hanem áldozatkész-
ség is viselkedik, mert ez a kórházi bál
ismét szép összeget juttatott az építendő
közkórház alap javára. Az összes bevétel
1567 kor. 71 fillér volt, melyből a kiadást,
73 kor. 60 fillért leszámítva: 1494 kor.
11 fillér tisztá jövedelem jutott az alap
javára. Csáktornya nagyközség előljárósága
lehálásabb köszönetét fejezi ki a helybeli
Gözmalom- és Villamtelep R. T.-nak a disz-
teremnek teljesen ingyen való világlátásáért;
Hajjas József szállodatulajdonos urnak, ki a
termet díjmentesen bocsájtotta az előljáróság
rendelkezésére; a helybeli zenekarnak, a

zenének mérsékelt árban szolgáltatásáért;
Jáhn Károly szobafestő urnak, ki a terem
padozatának rendbehozatalát ingyen teljesít-
tette; Gút Bála nyomdász urnak, ki a tánc-
estélyre szóló meghívókat díjmentesen állí-
totta elő; végül a rendezőségnek a szives
közreműködésért, valamint úgy a helybeli,
mint a vidéki közönségnek, kik nemes
áldozatkészüggükkel iparkodtak a közkórház
alapját oly szép összeggel emelni, mely
valóban fényes bizonyítást szolgáltatja an-
nak, hogy a közkórház megteremtésének
ügye mindnyájuk szívén fesszük. A tánc-
estélyen a következő felülfizetések történtek:
Wollák Rezső, Hackl Szidonia 50—50 kor.,
dr. Hajós Ferenc, Neumann Samu 40—40 kor.,
Strausz Sándor cég 25 kor., Neumann Miksa,
Mozes Bernát, Rosenberg Rezső, Rosenberg
Lajos, Cvetkovics Antal 20—20 kor., Benedick
Béla 18 kor., Pethő Jenő 16 kor.,
dr. Kovács Lipót és dr. Schwarz Lajos
15—15 kor., Petrics Ignác 12 kor., Dénes
Béla, Ditrich Jánosné, Strahia Testvérek,
Pálya Mihály, Hirschmann Leo, Gerstman
Lipót, dr. Wolf Béla, dr. Schwarz Albert,
Neumann S. utóda, dr. Viola Vilmos, Ber-
nyák Károly, Zrínyi Károly, Nagy Elemér,
Horváth Antal postafőnök, Belec Ede jegyző,
Starzsinszky László, Bajer Samu, Moran-
dini Bálint, Hirschmann Leo, Steinberger
Főbusz, Szalmi József főbíró, Schäffer Rezső,
Antonovics József, dr. Krasovec Ignácné,
özv. Ziegler Lajosné, Pecornik Ottó, dr.
Csillag Dezső Stridó, Mihálics Ferenc, Mes-
terics Aladar, Herzog Sándor 10—10 kor.,
Löbl Rezső 9 71 kor., dr. Huszár Pál, Hirsch-
mann Nándor 8—8 kor., idsb. Heinrich Mór
7 kor., Székely Vilmos, Vidovics Pál, Gráner
Miksa, dr. Gänger Jenő, Puh Mihály Kis-
szabadka, Petrics Győző, Viasz Nándor,
Pataki Kálmán, Schlegzinger Mór 6—6 kor.,
(Folyt. köv.)

— **Szülőtermelőnek** a «Milleniumtelep»
Nagyösz, Torontálmegye, fajtisza szülőltványai,
mivel egészséges, megbízható szőlő eredményez-
nek. Magyar, német, román vagy szerb főárjegyzék
ingyen és birtmentve.

I R O D A L O M.

— **Új Petőfi.** A könyvpiacnak nagy
ékecsége, kincse egy új könyv: az új Petőfi.
Sajtó alá rendezte: Endrődy Sándor. Kön-
tőse ékes. Belseje: a magyar szellem dicső-
sége. Bolti ára: 20 korona. De ingyen hoz-
zajut az a nemeslelkű ember, aki a Petőfi-
ház légláit akarja összegyűjteni. Aki 40 egy
koronás Petőfi sorsjegyet vesz, vagy másik
között szétoszt, az az új Petőfi, ezt a gyö-
nyörű értékes művet megkapja. A sorsje-
gyekért Herceg Ferencnek, a Petőfi Társaság
elnökének Budapest, IX., Boráros-tér 2 sz.
alá kell írni. A huzás március 15-én lesz.
A szerencsés nyerő 274 briliánsból ragyogó
colliere-t nyer. Irjunk mielőbb sorsjegyekért.

Köszönetnyilvánítás.

Megboldogult, felejthetetlen nőm el-
halálózása alkalmával hozzám intézett
résztvényilatkozatokról, valamint a te-
metésen való megjelenésért ezúton
fejezem ki hálás köszönetemet.

Csáktornya, 1909. február 10.

Weisz Sándor.

Főmunkatárs:

BRAUNER LAJOS

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Drávavásárhely.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Prodajna cěna je:

Na celo leto 8 kor
Na pol leta 4 kor.
Na četvert let 2 kor
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
RHOSÓCZY ELEK

Glavni urednik:
BEZENHOFER MIHALY

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Zahadjanje s marhom.

Poljodjelavec jako, skorom najbolje nuca dobru voznu marhu. Prez marhe si niti v polju nebi mogel v redu posla zvršiti, niti zemlje obdelavati, gnojiti, izda menje s česa peneze vun zeti. Prez marhe nemre gospodarstvo obstati. Zato svaki gospodar se trsi, da si lépu marhu prehraniti more; s tém ima veselje, pak da si marhu čisti, da marhi dvori od dneva do dneva to mu je zabav. Yugoden posel, prez česa marljivi človek niti nebi mogel biti.

Nego ovu zimu te si nešteri gospodari preveč jako zapustiti voznu marhu. Kaj če s takvom marhom začeti na protulelje, da se delo odpre?! Ne samo za krmu se moramo pobrinuti, kaj je glavno, nego jesu i drugi posli štere moramo na brigi imeti, ako s marhom dobro očemo zahadjati.

Marhu nigdar ni smeti biti. Tak konji, kak i krave, ako je što jako bije, se, jako bojiu. Tak sprestrašenu divju marhu je težko česati, kol bi se baratati. Konj se s težka da potokvati, krava se ne da dojeti. Človek je nigdar nē seguren, gda ga sprežuje, ili zaprežuje, ali se nebude prestrašil, pak ga ritne, ili mu pobegne. Na polje jeden sam nigdar ne ufa, niti nesme znjimi iti, nego su uvěk po dva — tri kočiši, ki moraju paziti, da je nebi iz celom slogom skup ostavili, pak bi se lahko i pobila. Zato nigdar najte marhu tak biti, da bi se jako sprestrašila. Telicem, žrebičem dajte večput malo kruha s ruke jesti. Žrebiči jako rada imaju cukora. Najvidljeseja konja je moči s cukorom skrotiti. Ako negda takov konj

vujde, ako je vučen na cukor, k ruki dojde, ako ga zovete, i da se vloviti.

I v zimi je potrebno, da se marha po vuni malo sprehodi. Tu skorom svi iz skafov napajate. To je nē dobra navada. Ako bi pri zdencu iz kopanje napajali, ovak bi barem trišku vodu pila, pak bi se svaki den 2—3-put sprehodila. Konje bi morali zapreči, pak onak je malo pretirati; vozne krave svaki tjeden parput barem po vrtu sim—tam prepeljati. Ako čelu zimu samo v štali budeju, naprotulelje budete jako s težka mogli kaj s ujimi delati.

Velim, najte tak jako šparati s krmom, ar vam marha čisto na nikaj dojdeju. Kakva slama, pak i toga samo malo, to nikva kрма nē. Im po tém morete to znati, da je to zločesta kрма, da vam krave skorom nikaj nedojiju. Pol liter ili liter mlēka dajite od neštere krave, kaj je to?! Im onu krmu, kaj pohraniti s mlēkom jako dobro naplati. Probajte samo, budete vidli, da se splača dobro hraniti. Pak barem budete imeli lépu marhu s šterom budete veselje imeli. Vredno je krmu kupiti, ako već marhu imate, ar duplik vam se to povrne.

Čuda ljudi ne da marhi tuliko vode piti, kuliko je maršetu ravno potrebno. Kakva bedastoća je pak to? Dajte vi k svakomu obroku konju ili kravi tuliko friške vode kuliko samo spiti more i oće, onda vam se ni treba bojati, da će se pokvariti. Nego, ako k jednomu obroku žejno ostane, onda k drugomu obroku od velike žedje sigurno jako pije. Zato je dobro vun pri zdencu iz kopanje napajati. Tam dalje, na drugi okolici, gđe ljudi vekše imetke

imaju, to si niti premisliti drugač neznaju, da bi to drugač moglo biti.

Jesu već kajkakve naredbe, štere vežeju gospodare i foringaše, kakvu slogu moraju imeti, ki se dalje ili po noći voziju; nego te naredbe navadno takve gospodare ideju, ki konje imaju. S kravari si nišče glavu ne tere. Pak ravno ovi mučiju svoju marhu najbolje. Glejte samo, kuliko kravarov ima dobroga jarma? Skorom niti jeden ne. Niti jeden meter široki jarem uēmaj, to je med onim mestom gđe jarem maršetu na šinjaku leži, nešteri jarem komaj ima malo već od pol metra. Jedna kolomija od druge, kud kota hodiju, je pak dalje kak jeden meter. Ve glejte samo siromaške krave kak se vleče jedna sim, druga pak tam v kolomiju. Nigdar po dobrom putu nemre iti, niti joj nigdar nje jarem na šinjaku, da vozi tam gđe bi moral biti, nego siromaško marše čisto skraja na klinu vozi. Ako su već je svakojačke naredbe za vožnju, zakaj neče varmegjinska sednica i zbog toga kakvu zapoved vun dati. Prosimo g. sudca naj bi to na dođućoj sednici javili. Jarem nebi smel vužeši biti, ne morli od jednoga kraja do drugoga, tam još širsi mora biti, nego od šinjaka do drugoga šinjaka, kak kotači hodiju. Onda budu mogle krave v jarmu lépo voziti. Da bi v kratkom jarmu marha jakša bila, to je nē istina. Ako leže peljati očete, onda je kotače, to je osi je treba mazati, a ne jarme kriviti. Ne mili vam se marha, da na primer drva vozite, da se jako jedna sim, druga tam vleči mora. Kak jako se ovak zmochi! Skorom još jedenput tak velikoga terha bi mogle peljati, pak se nebi tak jako zmochila, da bi po redu, dost

Strajk.

Ja tak mislim, da s smisel ove čudne reči svaki človek zaa; osebujno pako oni, koji za plaću drugomu dēlaju. Ovi imaju svoje voditelje, koji jih za njive, sa znojo svojega lica preskrblenemi filléri, za nos vodiju.

Gda ovom voditeljem kesice prepadaju i počneju pločaste postajati, njiv saderžaj ni segne na bezbrizan živis i debele cigarije sa golérom; onda hajd med radnike i težake. Ovem vuha puna nalazeju, da nek ne delaju, nek ne posluhneji svojaga gazdu, nek strajkuju. Ovi dobri ljudi onda posluhneju onoga, koj njim neda kruha, nego, dapače koj od njihovih siromaških fillérov dobro živi; pak hitiju meštriju odsebe i stupiju vu strajk, a posle toga gladuju, a

on, koj jih je nato genul, je daleko i nemrejuja doseći, da bi ga mogli malo s mašerati.

Te beteg je obišel i našoga Martina zvonara.

Martin zvonar je negda siromaški selski gazda bil. — Na seli i takvomu veliju gazda, koj, ako i kruha prosi, samo da svoju kaplupčicu ima.

Daklem i Martin zvonar je imel takvu malu, slannatu hižičku, koju su već težinjave starosti k susedu vlekli. Slannata kapa je već tu, tam zgloodana bila, po starih kotrigah su rebra vun gledala. Zabadaovo je tam bilo mazanje i gladenje. Staromo i betežnemo ni hasni ni pohani picek niti naj stareši medjimurčan. Imel je i nekoj falatec zemličke.

Poleg svega toga je bil Martin zado-

voljen i nikomu je ne bil na putu. Svega je poštuvalo, ar je bil pošten i onak pamenten človek. Kuk svaki siromak, ponizen je bil.

Jedno jutro se tuje zalosten, zvonček. Svaki pita — Kdo je?

Ah! staromo zvonaro Adamo je vekslin zišel, pak ga nije mogel više prolongerati. Zabadaava mu je dober gospon doktor naputke dal, pohane piceke, staroga medjimorca preporučal, i podpisal, nije hasnilo nikaj. Došel je šekutor, plavto iz pod njega potegej vun i Adam zvonar je moral iz svoje lastovite kućice vu ono bolšo domovino, gde ne boli nikaj, gde ga ne jala, srditosti, mržuje — idi.

Lépoja spreveda su mu gosp. plebanuš složili, ar je Adama poljodjelavec, mešter, gospon, stari, mladi, svaki človek ga je rad imal i poštuval.

Kérjen mindenütt valódi egyiptomi „NIL“ szivarkahüvelyt és szivarkapapírost,

mely a dohányzás alatt nem lesz sem ZSIROS sem FEKETE.

Csak akkor valódi, ha a „NIL“ név és a krokodil védjeggyel van ellátva.

Cs. és kir. szabadalom 57. szám 1896. március 15.

široke jarme imeli. Ki negleda to, on si sam sebi kvara dela, i moći si marhu.

Još na jednu navadu vas očem opominati, kaj takaj nebi smeli činili. Tu i tam je moći čuti, da se je pri nesterom gazdi krava stelila, nego za par dni su morali tele doklati, ne se moglo hraniti. To se tu svigdē jako gustoput pripeti. Kaj je pak tomu zrok? To je zrok, da se žene tomaj moreju včekali, da bi već dojiti mogle, pak negda par dni, tjeden dni, dostup i već tjednov predi počneju kravu, negda prvinsku kravu dojiti, neg se steli. Ovo mlezivo, kaj bi moralo od kraja tele cecati, s ovim si žene kakve kuruzne pogače pečeju, pak pripovēdaju kak je to fino, na skorom pak moreju i teletinu jesti, ar su one krivē, da su tele morali doklati. Takva krava već predi predoji, neg se steli i ovo mlēko je prejako za ovo slabo tele, žaludec mu nemre precerati, i nemre se hraniti. Zato najte nigdar predi dojiti kravu ili telicu, neg se steli, makar bi imela kak škaf veliko vime. To sam još nigdar nigdē predi niti čul niti videl, samo tu u Medjimurcu. Tak si pokvarite kravu i poleg toga ste kvarni teleta. Pak to već betežna, neizmerno vclika želja mora biti za tu kuruznjaču ili kelesicu, kak tu gori i tam dole veliju, da iz onoga gustoga, betežnoga mlēka napravljenu hranu pojedite moreju. Da mu se natura ne obrne, ne zmēšal

Velim, zahadjajte dobro i spametno s marhom, onda joj budete znali i mogli dobroga hasna zeti.

Prošnja k Medjimurcom!

Već sedemnajsto leto, kak imam priliku med naše, i kakti rodjen Medjimurec, morem reći, med svoje Medjimurce hoditi, opaziti, gledati, slušati njihove čine, miseli, špecijalne običaje, navade. — Nema te svedčanosti, koju nebi videl i spoznal, pa dojde ona naprē ili vu obitelji, ili vu občini ili vu cirkvi. — Kak svaki narod, tak i naši Medjimurci imaju svoje posebne navade, koje niti pri nijednim drugim puku nenajdemo.

Kaj se obitelji tiče našega Medjimurca, tam nezapusti naš čovek one šege, kaj je od svojega oca ili matere herbal. — Već je u krvi našemu Medjimurcu, da se drži onoga reda, kak je to pri svojem ocu videl.

Vu ono vrēme je ne tak mržnja išla na zvonare kak denes, moguće su drugač zvonili.

No, ali treba je drugi na mesto pokojnoga.

Martin si je misli, am bi to i ja mogel sveršavati. I tak mu je nišče nē zamerial, ako se siromak za to službicu pobrinil.

Siromak je imel i množino dece okolo sebe. Zato su muse gospon plebanoš silovali i za zvonare postavili, a občinsko vredno poglavarstvo pak mu je mericu, lukou i kaj ja znam pod kakvim titulušu plačo odredilo i podverdilo.

Nu, ve su bolši dnevi stupili na mesto starih. Martin je redovito i s veseljem zvonil, svojega cirkvenoga posla marljivo i točno sveršaval. Tak se je malo-pomalo i imetek povekšaval na tuliko, da je i Martin ve već opazil hudu nakanjenje svoje kućice.

Jeden den rano vu jutro, dojdeju te zaki i nemilosrdno restepeju slamnati pokriv, razbušiju ruš, stēne do fundamenta i prestala je ona žuhka odluka, da samoubojstvo čini.

Za nekoje vrēme je na mesti stare ka-

— Kak je njegov predded napravil iz slame posteljku na božične svetke pod stolom, na kojoj na spomenek maloga Jezuseka nedužna cerkica ili sinek spi čez božičnu noć, isto tak i den-denes vidimo ovu šegu pri naših Medjimurci. — A na stolu pod platom nesme faliti repa, slamnati venec kaj bolje kokoši neseju. — Na Jurjevo su sve lese nakincene s šipkom, i kaj-kaj takvoga bi mogli donesti napre, kaj samo pri naših ljudi vidimo.

V cirkvi imamo opet svoje špecijalne pesme s kojimi dičimo Boga. — Jesu nekoje fare, gde zatiraju naše starinske cirkvene pesme i v peljaju nutri mesto ovih zagrebacke popevke. — Kakti orgulišta već sedemnajsto leto se bavim s cirkvenimi posli, tak dobro poznam, kaj se dopada našim Medjimurcom i kaj nē. Veliku stran cirkvenih pesmah sam si sam složil, i vidim, da nema dragšega pred našim pukom, kak da si spēva po čistim medjimurskim jeziku. — I tak mora bitil Medjimurski puk naj zadrži svoje starinske šege, navade — zvunouih, kaj je nepristojno — samo tak moremo zauvati pravo Medjimurje za naše potomke.

A ve prejdem na stvar, od česa očem pisati i prositi drage Medjimurce, da naj prošnju moju posluhneju, — i po mogućnosti spuujiu.

Čez sedemnajst lét večkrat imel sam sreću na gostovanje biti, gledati i čuti one ceremonije, govore, napojnice, koje v takvoj priliki napre dođu. — Osobito dopadaju se mi oni govori, koje starešina drži pod celim gostovanjom, — i napitnice. — Ove sve napojnice, govore rad bi v jednu knjizicu spraviti, do koje bi svaki čovek mogel dojt za kakovih 20—25 kr. Da se bolje razmimo, štampati bi rad dati jednu knjizicu, v kojoj bi za svaku priliku našel čovek svoj govor ili napojnicu, ako je za starešinu postavljen. Kaj bu najviše moći, ja sam postavim nutri prikladne govore, samoitak bi rad skup zebrați naše starinske govore, napitnice. — Ako bi slučajno jeden i drugi bil pozvan za starešinu, da ima pri ruki knjizicu, z koje si zbere za se ove govore ili napojnice, koje se njemu najbolje dopadaju, ili koje se najleži navči.

Zato vas prosim dragi Medjimurci, bu-

dite tako dobri, pošlite mi ove govore, od početka do konca, kak već ide na gostovanju. V svakoj občini najde se takov čovek, koj kaj takvoga zna skup složiti. Jako zahvalno primem, ako koj iz svoje glave složi kakov govor, napitnicu, pesmu, šalnju pripovest — samo nesramne reči nesmeju biti vu njoj — i ove stvari pod njegovim imenu dođu v knjizicu. — Osobito v Strigovskoj fari imaju — kak čujem — lepe pesme za gosti.

Z ove knjizice bi barem spoznali naši Medjimurci, kakove navade su na gostovanju v gornjem i kakove v dolnjem Medjimurcu. Ufajuc se, da naši dragi Medjimurci prerazmiju moj cil, zēmeju si tuliko truda, da moju prošnju spuniju i s tim ostajem Drávavásárhely, 1909. febr. 10.

sa štovanjem:

Rhosóczy Elek.
državni učitelj.

KAJ JE NOVOGA ?

— Za taljanske nesretnike. V drávavásárhelyskoj državnoj školi su sledeći darovali za taljanske nesretnike: v I razredu Sráy Jožef učitelj 1 K. — i 54 vucenikov 4 K. 84 fill., v II razredu Srayné Grész Valéria učiteljica 1 K. i 39 dijakov 2 K. 40 fill.; v III razredu Vreszk Vince učitelj 1 K. — i 42 dijaki 3 K. — družtvo Mladičov 1 K. — sve skupa 14 K. 24 fill.

— **Koj si je oca zaklal.** Ove dneve je stal pred kanižkim sudom jeden Kozma Bognár Lajoš zvani 19 lét star dečko, koj je svojega oca zaklal — Kozma Bognár Janoš, otec ovoga dečka se napil i doma se počel svojom ženom svaditi i biti. — Žena ga počela špotati, zakaj tuliko lumpari, na kaj se čovek tak razsrdil, da je vudril ženu po glavi tak, da se najenput zrušila. — Na to su odožali k susedu po sina, koj se požuril dimo i na odgovor pobiral oca, kaj dela s materjom. — Otec je na te reći zgrabil za pušku i naperil proti svojemu sinu, da ga strli. Sin je za to pobegol vun, a otec je pušku prislonil k stēnu v ganjku i otišel na dvor da si kakov posel najde. — Kak je videl sin, da nabita puška v ganjku prislonjena stoji, zgrabil je za duplenku i z obedve cevi strelil je na oca. — Otec je

— Čujete Martin, gdo vas je spuntal? Vi ste do ve nebili takvi.

— Nikaj gosp. plebanoš, nišče me je ne spuntal, nego samo očem, da mi vekšo plačo dozvoliju.

— No dobro, dragi Martin — odgovori gosp. plebanoš — ja vam nemrem odmah dati, morate počekati, da najprve občinske sednice, onda budemo vidli, kaj se da napraviti.

Ali zvonar ni se je štel spokoriti i mam pred g. plebanošom je očitual, da bude strajkuval i to je odmah včinil.

Ide vu krčmu k Moricu, i pre pol litreki čeka bolšo dojučnost, jeli nebode što došel s molbom i obećanjem vekše plače. Vrēme ide neprestalno; dojde poldan. Martin si pri Moricu premisljava — kaj bu ve?

A g. plebanoš na farofo zalostno: — Ah vu ime božje, za moje dobre farnike.

Ide pod zvonik i potegne vužu. Zvonec za zvoni ali tak čudnovito tužno, da je i Martina pre Moricu okolo četrtoga pollitra, nekaj vu srdcu zazeblu.

drugi den vumrl. — Zbog ove krvoločnosti došiel je pred sud, de se stím zgovarjal, da otec preveč pijančeval i večput se zagrozil, da strelil ženu, i sina. — On se bojal, da predi ili potli to napravi, i da mentuje sebe i mater od smrti, pretekeli je oca i strelili ga. — Sud je sina na šest lét težkoga rešta odsudil.

— **Jeden cesar v detečim betegu.** Za kinezkoga cesara pišeu, da je zbežetal v bleki. To je redko da čuti, da bi odrasli čovek bleke dobil a još menje od cesara, da se kaj takvoga dozivi.

— **Stočetrdeset lét star čovek.** V Srsbkoj, Robiče zvanog občini živi jeden Stretenovič Mato zvani čovek, koj je ove dneve spunil 146 lét. Kak čitamo, stavec se dobro čuti i navek je pri dobroj pameti.

— **Strelil se.** V Nagyváradu se jeden mladi dijak Szeghalmi Jožef pred svojim materjum strelil. Ran su pri večerji bili, da je dečec vuu spukel z žepa revolvera i pred četim familijom kuglu pustil v čelu.

— **Zadušili su se.** V Moldiji se jedna Nekelejcuk Anastazija zvana žena s šesterom decom zadušila. V zaprtog hiži, de je familija stanovala je nekak ožen nastal i od velikoga dima su ne mogli vuji i tak su se si do zadnjega zadušili.

— **Žena, koja je soldata zaklala.** Kalmar Jožeta honvéda od 20-ga regimenta su vu Fiumi v jednoj krčmi s njegovim bajonetom preboli. — Iztraga je dokazala, da ga je Benedek Istvanova žena prepčila, pri čem je pomagal njoj muž i jen Posovesi Jožef zvani čovek.

— **Zastavljen čug.** Med Füzitő i Esztergom stacioni je ove dneve na odprtoj željeznic postal čug. Mašinfirer je spazil, da je na željeznicu nekakova svetlost postavljena i misleći, da je blizo kakova pogibelj, zastavil je čuga. — Kak je postal čug, odmah idu doli, da pogledneju, sto tu svėti. Da su već čisto blizo došli, onda su vidli, da je na jen količ napicena tikva, zvezana vun kak čovečja glava, a vu njoj je gorelo falat svėće. — Ve na sve strani iščeu toga lopova, koj je to huncvulariju napravil.

— **Koj je svoju sestru zaklal.** Kopickei András gazda se odpravil svojom ženom v Žeblya občinu na sejam. — Doma je ostavil troje dece prez pazitelja. Najsta-

reši dečec, 10 lét star Andrašek v igrači zeme doli z stėne japinu pušku i grozi se svojim sestricam, da je strli. Jenput se samo puška sproži i hit je odletela v 8 lét staru sestricu, koja se najenput mrtva zrušila doli.

— **Žena, koja je čemer dala svojemu mužu.** V Somogyvármegiji su došli na to, da na više mesti ogitaju ljudi. — Ove dneve su prijeli žandari Csatai Annu, koja je svojega muža Kelemen Petra zagiftala. — Žena je držala šoca i da se reši svojega muža, dēla mu je čemer v hranu, od česa je muž za par dni vumrl.

— **Razbojničtvo na orsačkoj cesti.** Hirs Móric pek iz Hatszega je zemlje peljal v Russó občinu. — Na cesti ga jeden nepoznati galženjak strelil. Lopov je mislil, da poštanska kočija ide, de je čuda penez i zalo je to napravil. — Nesrećen čovek je šestero dece ostavil za sobom.

— **Krvni skočeni soldati.** One krvnike, koji su Fődi Istvan arokhaizaiskoga gazdu umorili, vu Szirovica Pavel kaprol i Harapacs Šandor prosti soldat peršoni su je februar 6-ga blizu Szabadke vlovili. Dok su žandari Harapacs zvezali, Szirovica Pavel kaprol vu jednim neopazivim trenutku se je svojim puškom v glavu strelil. Harapacs vu v Szeged odpremali, gde je pred soldačkim sudu takvo predavanje dal, da su obedvė hoteli vu Serbiu skočiti i proti magjare harcovati. Vredno bi bilo toga galženjaka ne na galge deti, nego v ulje kuhati, kak su negda Kollonič Lipot grofa, estergomskoga nadbiskupa hoteli, koj je najvećki neprijatelj bil magjarskomu narodu.

— **Daruvanje.** Za taljanske nesretnike su vu cskatornjajskim kotaru sledeće dare skupa spravljali: Szalmay Jožef kotarski nadšudec na svojim prinosnim araku 519 Kor. 20 fillér. Cskatornya velika občina 100 Kor., Drávavásárhely 226 Kor. 60 fill., Cskatornya-Vidėki notarjušija 230 Kor. 50 fill., Stridoiska notarjušija 106 Kor. 20 fill., murašiklóska notarjušija 114 Kor. 97 fill., dravačanska notarjušija 139 Kor. 66 fill., nagfaluiska notarjušija 79 Kor. — murašzerdahelyska notarjušija 86 Kor. — murašzermarlonska notarjušija 71 Kor. 64 fill., belicaiska notarjušija 72 Kor. 10 fill., botornjaiska notarjušija 18 Kor. — viziszentgörgjska notarjušija 20 Kor. 80 fill., Ielső-mihaljalvaiska notarjušija 168 Kor. 76 fill. Sve skupa se je nabralo 1953 Kor. 43 fill. Božji blagoslov i obrana nek bude na onim, koji su svoje fillėre na ov lépi i plemeniti cilj darovali.

— **Obnoreni major.** Tessényi Šandor penzionirani major je ove dneve v Szeged došel, i tam si je vu Tisza-zvanog svratistu jednu sobu vzel za stanovati. Februar 5-ga dana u jutro je ov nesretni človek na hitroma počel obnoret, s glavom je proti zaprtnom obloku išel, kada si je glavu i ruke oranil. Onda je v dilem bežal u jedni ulici, gde je skup opal. Redari su ga u špital odpremali, gde vezda umira.

— **Doli je skočil iz drugoga kata.** U Nagybecskereku Kološ Elemér zvani ekšektor e od blagajne palače drugoga kata na ulicu skočil i potrel si je ruku, nogu. S težkimi ranami su ga u špital odpremali. Nesretni človek je ovoga čina zato napravil, jer se je razžalostil u svojim betegu.

— **Odkud zhaja naš sad?** Malo je takovih ljudi, koji bi znali, da on sad, kojega mi povamo, odkud zhaja, de mu je prva domovina. Za ov sad, kojega mi v našoj domovini povamo, je dokazano, da z druge zemlje z haja.

Za breskvu se veli, da njoj je prva domovina Kina (Azija), — i već pred 2 jezere lét je povoljen sad bil rimljanom i grkom — Črešnja i višnja od Kaspi-morja zhaja. — Sliva isto tak je z Male-Azije donešena k nam. — Hruški je južna Europa i Azija domovina. — Kutina z Male-Azije zhaja. — Veliju, da su već prvi ljudi jako stimali jabuku, ali de njoj je prava, prva domovina, to se nezna. — Isto tak stoji za figu, za koju ne moći prav dokazati, de njoj je prva domovina. — Trs z Algerije, Marokko i Zapadne-Azije zhaja. — Malini je dom Europa, Mala-Azija i Japan. Ribizlinu Kaukazus, Himalaja i Atlas-bregi. — Oreh z Peržije i z Severne-Indije (Azija) zhaja. Pomaranđaz z Kokinkine a lemonija je z Indije donešena v Taljansku zemlju.

— **Žena kakti razbojnice.** V Severnoj-Ameriki već više vremena vu velikim strahu drži puka jedna razbojnička banda, v kojoj su same žene i mlade puce. — Ova »szoknyás« banda s najvećsum nečemurnostjum robi celu okolicu. — Ne zdavnja se čeli šereg žandarov odpravilo, da poloviju te vtiče, ali na svoj kvar. — Banda je tak guste kugle puščala na nje, da su morali žandari pobeći i više njih je mrtvi ostalo na mestu. — Ve su soldačku pomoć prosili, da spoloviju te krvoločne sove, koje žandari nemoreju obladati.

— **Zgoreta familija.** Jako hudu navadu imaju nekoje žene, da v goreći lampasu nalevaju petrolejuma. — Večkrat smo imeli priliku čitati, da se poleg toga velika nesreća pripetila. — Tak čitamo ve za jednoga logara, kojemu je čela familija došla vu veliku pogibelj. — Kre Nagybaród občine vu jednoj velikoj sumi ima Gubányi Janoš logar svoju hižu. — Logar je otišel zdoma a žena je doma ostala s trojom decom. — Vu lampasu je menjkal petroleum i žena mesto da puhne lampas, zeme flasu s petroleumom, da natoči v goreću lampu. Od toga je lampica režušila i petroleum se vužgal. V drugim hipu već je sva posteljinja gorela. — Žena i deca su šteli pogasiti, ali na svoju nesreću, kajti se jedni pucki oprava vužgala i čerkica je zgorela. A mati i dvoje dece su se tak obežgali, da ve na smrt betežni ležiju v špitalu. — Z ove nesreće se naj vučiju i naši ljudi, da nigdar je ne dobro v goreću lampu petroleum natakati. Zakaj bi si čovek pogibelj spravljal tam, de je ne potrebno? — Osobito de su deca, tam mora čovek na to veliku pazku imeti.

Nekaj za kratek čas.

Kraljevske cigare.

To je već poznato, da je naš kralj, — Ferenc Jozsef, prekoredno rad puši. Naravski da na njegovom stolu su nigdar ne menjkale najfiniše cigare. Ne samo v onoj sobi, gde stanuje nego i vu kancelariji su gde gud bile škatulje šfinimi cigarami.

S jednom prilikom je ran jeden mađjarski kapitan pisal v kancelariji, kada iznenada stupi nutri Ferenc Károly otec našega kralja. Gospon kapitan — veli stari nadherceg — naj se nikaj nešanaju nutri stupiti k njegovom veličanstvu ako bi imali kaj za javiti. Njim je slobodno nutri stupiti, da očeju.

Nadherceg je duze vremena ostal pri kralju i kapitan je bil presiljeni upotrebiti ovu dopušćenje, da zbog podpisa nutri nese jedno ili drugo pismo.

Kad kapitan uter stupi kralju, nadherceg se već odpravljaj. Kralj na friskoma pregledne pismo, podpiše na kaj se kapitan obrne spismom, da prek da ministeriumu.

Komaj vun stane kapitan iz sobe, Károly nadherceg se odpravi za njim, ali kralj smejuć prime za ruku otca i veli:

Dragi otec, prosim vas ostanite tu barem dvé tri minute!

Zakaj? — pita začudjeno nadherceg im smo se dospomenuli mi dva, kaj smo šteli.

Oh najmenje zato, nego da bu imel vreme kapitan. . . .

Zakaj bi imel vreme? — preseče mu reč nadherceg. Da mi more poškebljati v drugoj hiži cigare — veli smejuć kralj. — Da je kmeni došel, niti jednu cigaru, si ne mogel skriti v žep, kajti to bi se njegovoj napetoj opravi poznalo. — Ovi su već vučni tomu, da se odpravljaju k domu, onda si napuniju sve zepe smojimi cigarami, kajti ja tak sudim, da i oni pograbiju prilike, gde moreju do finih cigarah dojti.

Gabona árák. — Ciena žitka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor.	fill.
Buza	Pšenica	23 00—	
Ruzs	Hrž	17 00—	
Arpa	Ječmen	14 50—	
Zab	Zob	16 00—	
Kukoricza uj	Kuruza nova	14 00—	
Fehér bab uj	Grah beli	16 00—	
Sárga bab	• zuti	13 80—	
Vegyés bab	• zíné an	13 00—	
Kendermag	Konopljenoseme	20 00—	
Lenmag	Len	22 00—	
Tökmag	Koščice	25 00—	
Bükköny	Grahorka	21 00—	

Egy a magyar, német és horvát nyelvben jártas

fiatal rőfőskereskedő segéd

március 15-i belépésre kerestetik

LEOPOLD FUCHS & C.

Slatina (Szlavonia).

Vásár hirdetés.

Alanti előljáróság részéről közhírré tételik, hogy Ivanec községben 1909. év február hó 15-én és május hó 1-én; Lepoglava helységben pedig 1909. év március hó 26-án különféle árukkal és jószággal vásár lesz tartva. Semminemű járvány nem uralkodik, így tehát a rakodás a vasuton engedélyezve van.

Ivanecen, 1909. február 1.

Községi Előljáróság.

957 1—1

Oglas vašara.

Od strane ovog poglavarstva ovim se do obćeg znanja stavlja, da će se u Ivancu obdržavati dana 15 veljače a sljedeći 1. svibnja 1909. a u mjestu Lepoglava prvi 26. ožujka 1909. vašar sa raznovrstnom robom i blagom.

Pošast ne vlada nikakova, te je tovarenje na željeznici dozvoljeno.

U Ivancu dne 1 veljače 1909.

Poglavarstvo Općine.

HERKULES MOTOR VALLALAI
BUDAPEST, V. VACZI UT. 30.

ELISMERT LEHIRESEBB CSÉPLŐHÉSZLETEK
TELJES JÓTÁLLÁSSAL
ÜZEMBEN BÁRMIKOR MEGTEKINTHETŐK.

ELSŐRENĐŰ SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSÉG.
LŐÉRŐ ÓRÁNKINT HB. 1½-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult hásszor, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult küszöbném, csúznál és meghűtésnél, bedörzsölésköppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben: K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyazólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

iparos s kereskedő előfizetőink cégét e rovathban díjmentesen közöljük.

IPAROS és KERESKEDŐ előfizetőink névjegyzéke.

iparos s kereskedő előfizetőink cégét e rovathban díjmentesen közöljük.

Bádogos: Hübch Maudó, (fazsónraktár) Csáktornya Dorner Sándor "	Épület és műlakatos: Rosenberg Sándor Csáktornya	Mészáros: Nuzey Mátvás, Csáktornya	Vászonkereskedő: Szivoncsik Antal, Csáktornya
Börkereskedő: Mayer Testvérek, Csáktornya	Férfi szabó: Ivacsics Ignác, Csáktornya Bedics Ferenc szabó, Csáktornya	Órás és ékszerész: Pollák Bernát, Varaždin	Vendéglők: Hajas József, Szabolciza Pecsnornik Ottó, Stridó Hencsey Gábor, Nagyfalu Antonovics József, Drávavásárhely Becsey Albert, Nyirőlyg Horváth Mihály (Fehér galamb) Szentilona Ilorváth Géza, Szentilona Kelemen Imre, Szentilona Mráz Jenőné, Szentilona Prusztáz Alajos, Szentilona Deutsch Zsigmond, Szentilona Schlesinger Mór, Szentilona Mihálics Ferenc, Szentilona
Borbély és fodrász: Nádasdi Nándor, Csáktornya Mik Szilárd, "	Férfi és női divatárú: Zrinyi Viktor, Csáktornya	Pezsgőgyár: Muraközi pezsgőgyár, Csáktornya	vendéglők a vasúthoz Singer Salamon, Szabolciza Kalchbrenner Ferenc, Stridó Sőtjóri János, Nagyfalu
Mészakalacsos és viaszgyertyaöntő: Tihanyi Mihály Domasinecz	Fűszerkereskedés: Gráner Testvérek, Csáktornya Mráz testvérek, " Ifj. Premecz Miklós, " Schwarz Mór kereskedő, Drávavásárhely Sostarics Pál, Perlak	Pék: Stolczér József, Csáktornya Kulesarics Tamás, Drávavásárhely	Szabadalmazott „Krisztály“ borzúró gyár: Herczog Sándor vasúti vendéglős Csáktornya
Butorraktár: Butor és koporsóraktár. Csáktornya Horák Ödön, Varaždin Schwarz Lipót, Varaždin Hirschler Ármin, "	Kávéház: Hajas József, Csáktornya Horváth Géza, "	Szállító és deszkakeresk. Löbl Mór és fia, Csáktornya	
Cipész: Masztnak József, Csáktornya	Képfestő: Scheiber Mór, Csáktornya	Tejet és tejtermékeket Csáktornyára házhoz szállít Bányavárú gazdaság.	
Divatáruház: Liszt és Brodnýák, Stridó	Kőfaragó és sarkó készítő: Tersztenyák Bódog, Csáktornya	Úri- és női divat, játék és díszműrű: Kelemen Béla, Csáktornya	
Eredeti Singer varrógépek: Singer Co., Árpád-utca Csáktornya	Likörgyár: Hochsinger M. és fiai Csáktornya készíti a híres „Glória“ sósborazest 12 üveg bérmentve 5 korona	Vaskereskedés: Berynák Károly utóda Csáktornya Binder Károly, Csáktornya Prostenik Gusztáv, Csáktornya	

Könyv-papír- és zeneműkereskedés, könyvnyomda, könyvkötészet: Strausz Sándor Csáktornya.

Meghívó.

A STRIDÓI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1909. február hó 21-én d. u. 3 órakor

tartja meg intézeti helyiségében

III. RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉSÉT

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívottnak.

Stridó, 1909. január hó 14-én.

Ivkó János
elnök.

TÁRGYSOROZAT :

1. Megnyitó.
2. Két részvényes megválasztása a jegyzőkönyv hitelesítésére.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság közgyűlési jelentése.
4. Az 1908. évi zárszámadások megvizsgálása ; mérleg megállapítása ; nyereség felosztása ; felmentvény megadása.
5. Az alapszabályok 22., 24., 30., 75. §-ainak módosítása.
6. Igazgató és 8 igazgatósági tag 3 évre leendő megválasztása.
7. Egy felügyelő-bizottsági tagnak 1 évre leendő megválasztása.
8. Az igazgató fizetésének megállapítása.
9. Netáni indítványok.

10. §.

Minden egyes részvény a közgyűlésen egy szavazatra jogosít, de 35 szavazatnál többet akár saját részvényei alapján, akár meghatalmazás útján senki sem gyakorolhat.

Szavazati jogát minden nagykorú önmrendelkezési joggal bíró részvényes, akár férfi, akár nő, gyakorolhatja, de megkivántatik, hogy részvényesi minősége a közgyűlést megelőzőleg 30 nappal a részvénykönyvben igazolva legyen.

Jogi személyek, kiskorúak és gondnokság alatt állók csak törvényes képviselőjük által, habár azok nem részvényesek is, képviseltetnek.

945 2-3

Vendéglősök részére!

Tü nélkül játszó

Gramofonok,

gramfon lemezek és
automatikus gramfonok

melyek csak 10 fillér bedobása után játszanak.

KAPHATÓK : 873 12-*

Jutányos áron, részletfizetésre

GRANER TESTVÉREKNÉL

CSÁKTORNYÁN.

Törvényesen védve. „Kangya-sóbszesz” Törvényesen védve.

Legjobb fájdalomcsillapító, kitünő, nélkülözhetetlen házszer bedörzsölésre.

nagy üveg ára 1 K. 50 fill.

867 15-52

Kis üveg ára 80 fill.

Kapható: Csáktornyan a gyógyszerertárban

és az egyedüli készítőnél:

Sziics Sándor gyógyszerésznél Kiskomárom

Zalamegye.

(Számos elismerő levél).

Ajánlunk kitünő minőségű száraz

LADANJE-i kőszenet.

Nagyobb mennyiség vételnél jelentékeny
árengedmény.

Ladanje-i kőszénbánya

u. p. Vinica (Horvátország).

954 1-3